

For the latest from BDO Turkey, follow us

Sirküler Tarihi : 13.07.2021
Sirküler No : 2021/088

KURUMLAR VERGİSİ MÜKELLEFLERİ İLE BAZI KİŞİ VE KURUMLARA GERÇEK FAYDALANICI BİLGİSİ BİLDİRİMİ VERME ZORUNLULUĞU GETİRİLMİŞTİR (529 NO.LU VERGİ USUL KANUNU GENEL TEBLİĞİ)

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) bünyesindeki Vergi Amaçlarına Yönelik Şeffaflık ve Bilgi Değişimi Küresel Forumu (Küresel Forum), vergi kaçakçılığıyla mücadele amacına yönelik olarak çalışmalar yürütmektedir. Bu çerçevede Küresel Forum; faaliyetleri gereği şeffaflık ve bilgi değişimi konusunda ülkelerin uyması gereken uluslararası asgari standartlar oluşturmuş olup, tüzel kişiliklerin ve tüzel kişiliği olmayan teşekküllerin gerçek faydalanıcısının bilinmesi hususu standardın unsurlarından biridir. Bu konu, suç gelirlerinin aklanması ve terörizmin finansmanının önlenmesi amacıyla Mali Eylem Gücü tarafından belirlenen tavsiyelerde yer bulmaktadır.

Küresel Forum ve Mali eylem Gücü tarafından yürütülen söz konusu çalışmalar ve alınan tavsiye kararlarına uyum sağlama ve bilhassa Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı tarafından yürütülen çalışmalara da dayanak teşkil etmesi açısından; 529 No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği¹ (Kısaca “Tebliğ” olarak da belirtilecektir) ile kurumlar vergisi mükellefleri ile Tebliğ’in 4’üncü maddesinde belirtilen diğer kişi ve kurumlara, gerçek faydalanıcı bilgilerini bildirim zorunluluğu getirilmiştir.

Tebliğ ile getirilen düzenlemelere aşağıda yer verilmiştir.

1) Gerçek Faydalanıcı’nın Tanımı ve Kapsamı

Tebliğ’de “Gerçek Faydalanıcı”; tüzel kişi veya tüzel kişiliği olmayan teşekkülleri nihai olarak kontrolünde

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited’in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş. bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağına bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağına toplam gelirleri 2020 yılında 10,3 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 167’den fazla ülkede bulunan 1.658 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dâhil dünya çapında 91.054 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlara ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

¹ 13.7.2021 tarih ve 31540 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
DENET SİRKÜLER
Sayı : 2021/088

bulunduran ya da bunlar üzerinde nihai nüfuz sahibi olan gerçek kişi veya kişiler olarak tanımlanmıştır.

Tebliğ'in 5/1 maddesinde ise, Tüzel kişilerde;

- a) Tüzel kişiliğin yüzde yirmi beşi aşan hissesine sahip gerçek kişi ortakları,
- b) Tüzel kişiliğin yüzde yirmi beşi aşan hissesine sahip gerçek kişi ortağının gerçek faydalanıcı olmadığından şüphelenilmesi veya bu oranda hisseye sahip gerçek kişi ortak bulunmaması durumunda, tüzel kişiliği nihai olarak kontrolünde bulunduran gerçek kişi ya da kişiler,
- c) (a) ve (b) bentleri kapsamında gerçek faydalanıcının tespit edilemediği durumlarda, en üst düzey icra yetkisine sahip gerçek kişi ya da kişiler,

gerçek faydalanıcı olarak kabul edilerek bildirim konu edilir, denilmektedir.

Ayrıca Tebliğ'in 5/2 ve 5/3'üncü maddelerine göre, tüzel kişiliği olmayan iş ortaklıkları gibi teşekküllerde; "Tüzel kişiliği olmayan teşekkülleri nihai olarak kontrolünde bulunduran gerçek kişi ya da kişilerin", bu şekilde gerçek faydalanıcının tespit edilememesi halinde ise tüzel kişiliği olmayan teşekkül nezdinde en üst düzeyde icra yetkisine sahip gerçek kişi ya da kişilerin üst düzey yönetici sıfatıyla gerçek faydalanıcı olarak kabul edilip bildirim konu edileceği belirtilmektedir.

Trust ve benzeri teşekküllerde ise; kurucular, müteveli, yönetici, denetçi veya faydalanıcı sıfatını haiz olanlar ya da bu teşekküller üzerinde nüfuz sahibi olanların gerçek faydalanıcı olarak kabul edilerek bildirim konu edileceği belirtilmiştir.

2) Gerçek Faydalanıcı Bilgisi Bildirimi Verme Zorunluluğu Getirilenler

Tebliğ'in 4'üncü maddesi uyarınca gerçek faydalanıcı bilgisi bildirimini, bildirim verme süresinin başladığı 1/8/2021 tarihi itibarıyla faal olan (tasfiye işlemi devam edenler dâhil);

- a) Kurumlar vergisi mükellefleri,
- b) Kollektif şirketlerde şirketi temsile yetkili kimse veya ortak, eshamsız komandit şirketlerde komandite ortaklardan biri ve adi ortaklıklar adına en yüksek ortaklık payına sahip kişi, Türkiye'de yönetim merkezi olan veya Türkiye'de mukim yöneticisi olan yabancı ülkede kurulmuş trust ve benzeri teşekküllerin yöneticileri, mütevellileri veya temsilcileri,

Söz konusu bildirim vermek zorundadırlar.

Bununla birlikte anılan maddenin ikinci fıkrası uyarınca; **aşağıdaki kişi ve kurumlar Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından talep edildiğinde müşterileri tarafından gerçekleştirilen işlemlerin gerçek faydalanıcı bilgisini** Başkanlığa bildirmek zorundadır:

- Bankalar,
- Bankalar dışında banka kartı veya kredi kartı düzenleme yetkisini haiz kuruluşlar,
- Kambiyo mevzuatında belirtilen yetkili müesseseler,
- Finansman ve faktoring şirketleri,
- Sermaye piyasası aracı kurumları ve portföy yönetim şirketleri,
- Ödeme kuruluşları ile elektronik para kuruluşları,
- Yatırım ortaklıkları,
- Sigorta, reasürans ve emeklilik şirketleri ile sigorta ve reasürans brokerleri,
- Finansal kiralama şirketleri,
- Sermaye piyasası mevzuatı çerçevesinde takas ve saklama hizmeti veren kuruluşlar,
- Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasasına ilişkin saklama hizmeti ile sınırlı olmak üzere Borsa İstanbul Anonim Şirketi,
- Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi ile kargo şirketleri,
- Varlık yönetim şirketleri,
- Kıymetli maden, taş veya mücevher alım satımı yapanlar ile bu işlemlere aracılık edenler,
- Cumhuriyet altın sikkeleri ile Cumhuriyet ziynet altınlarını basma faaliyeti ile sınırlı olmak üzere Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü,
- Kıymetli madenler aracı kuruluşları,
- Ticaret amacıyla taşınmaz alım satımıyla uğraşanlar ile bu işlemlere aracılık edenler,
- İş makineleri dâhil her türlü deniz, hava ve kara nakil vasıtalarının alım satımı ile uğraşanlar ile bu işlemlere aracılık edenler,
- Tarihi eser, antika ve sanat eseri alım satımı ile uğraşanlar veya bunların müzayedeciliğini yapanlar,
- Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü, Türkiye Jokey Kulübü ve Spor Toto Teşkilat Başkanlığı dâhil talih ve bahis oyunları alanında faaliyet gösterenler,
- Spor kulüpleri,
- Noterler,
- Savunma hakkı bakımından diğer kanun hükümlerine aykırı olmamak ve 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 35 inci maddesinin birinci fıkrası ile alternatif uyuşmazlık çözüm yolları kapsamında ifa edilen mesleki çalışmalar nedeniyle edinilen bilgiler hariç olmak üzere; taşınmaz alım satımı, sınırlı ayni hak kurulması ve kaldırılması, şirket, vakıf ve dernek kurulması, birleştirilmesi ile bunların idaresi, devredilmesi ve tasfiyesi işlerine ilişkin finansal işlemlerin gerçekleştirilmesi, banka, menkul kıymet ve her türlü hesaplar ile bu hesaplarda yer alan varlıkların idaresi işleriyle sınırlı olmak üzere serbest avukatlar,
- Bir işverene bağlı olmaksızın çalışan serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir ve yeminli mali müşavirler,
- Finansal piyasalarda denetim yapmakla yetkili bağımsız denetim kuruluşları,
- Kripto varlık hizmet sağlayıcılar,
- Tasarruf finansman şirketleri,

ile bunların şube, acente, temsilci ve ticari vekilleri ile benzeri bağlı birimleri. Ayrıca maddenin üçüncü fıkrası kapsamında “merkezi yurtdışında bulunan yükümlünün şube, acente, temsilci ve ticari vekilleri ile benzeri bağlı

birimleri” Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından talep edildiğinde müşterileri tarafından gerçekleştirilen işlemlerin gerçek faydalanıcı bilgisini Başkanlığa bildirmek zorundadır.

Buna göre Tebliğ’in 4’üncü maddesinin 2 ve 3’üncü fıkralarında belirtilen kişi ve kurumların, müşterilerine ilişkin gerçek faydalanıcı bilgilerini talep etmeleri gerekeceği sonucuna ulaşılmaktadır.

3) Bildirimin Dönemi ve Verilme Zamanı

Tebliğ’in 6’ncı maddesi uyarınca;

- **Kurumlar vergisi mükellefleri, gerçek faydalanıcı bilgisini geçici vergi beyannameleri ve yıllık kurumlar vergisi beyannamesi ekinde bildirmek zorundadır,**
- **Kurumlar vergisi mükellefleri dışında kalan diğer mükellefler ile diğer kişiler gerçek faydalanıcı bilgisini her yılın Ağustos ayı sonuna kadar Gelir İdaresi Başkanlığına bir form ile elektronik ortamda bildirmek zorundadır,**
- **Yukarıda belirtilenlerin yeni mükellefiyet tesis ettirmesi veya daha önce bildirim ekledikleri bilgilerde değişiklik olması halinde, yeni mükellefiyet tesisini veya bilgi değişikliğini, bunların gerçekleştiği tarihi takip eden bir ay içerisinde bildirmeleri gerekmektedir**

Bununla birlikte Tebliğ’in geçici 1’inci madde uyarınca; **bildirim yükümlülüğü getirilen kurumlar vergisi mükellefleri dâhil bütün mükellefler ile diğer kişilerin, en geç 31/8/2021 günü sonuna kadar gerçek faydalanıcı bilgisini, Tebliğ’in 6’ncı maddenin ikinci fıkrasında belirtilen form ile elektronik ortamda Gelir İdaresi Başkanlığına bildirmeleri gerekmektedir.**

4) Bildirimin Şekli

Bildirimin şekli Tebliğ’in 7’nci maddesinde düzenlenmiştir. **Buna göre Kurumlar vergisi mükellefleri yıllık ve geçici vergi beyannamelerinin ekinde, kurumlar vergisi mükellefleri dışında kalan mükellefler ile bildirim yapması gereken diğer kişiler ise dördüncü fıkrada belirtilen bildirim formu ile bildirim yaparlar. Bu durumda geçici vergi ve kurumlar vergisi beyannamelerine ilgili formun ekleneceği anlaşılmaktadır.**

Bildirim yapma yükümlülüğü getirilen kurumlar vergisi mükellefleri söz konusu beyannameler aracılığıyla; gerçek faydalanıcıların adı, soyadı, vatandaşlıkları, kimlik numaraları ve adresleri, varsa telefon, faks ve elektronik posta bilgileri ile gerçek faydalanıcılığın sebebini bildirecektir.

Kapsama girenler tarafından bildirim; İnternet Vergi Dairesinde yer alan açıklamalara uygun şekilde elektronik ortamda İnternet Vergi Dairesi üzerinden “gerçek faydalanıcıya ilişkin bildirim formu” doldurularak verilecektir.

Kapsama giren mükellefler ve diğer kişilerin bağlı bulunduğu vergi dairesinden kullanıcı kodu, parola ve şifre almaları gerekmektedir. **Kağıt ortamında (elden veya posta ile) bildirim formu kabul edilmeyecektir.** Bildirim formunun elektronik ortamda verilmiş sayılabilmesi için sistem üzerinden onaylama

işleminin yapılması şarttır. Onaylama işlemi en geç bildirim verilmesi gereken sürenin son günü saat 23:59'a kadar tamamlanmalıdır.

“Gerçek faydalanıcıya ilişkin bildirim formu”, mükellef tarafından bizzat gönderilebileceği gibi ilgili dönemde, aracılık ve sorumluluk sözleşmesi bulunan serbest muhasebeci mali müşavir veya gelir veya kurumlar vergisi beyannamesi tasdik sözleşmesi (tam tasdik sözleşmesi) bulunan yeminli mali müşavirler aracılığıyla da gönderilebilir.

Bildirim yapılmasının ardından bildirim hatalı veya eksik olduğunun anlaşılması durumunda bildirim bu maddede belirtilen usullerle yeniden verilmek suretiyle düzeltilmesi gerekmektedir.

5) Cezai Yaptırım

Tebliğ'in 8'inci maddesi uyarınca, gerçek faydalanıcı bilgisi bildirimine konu edilen bilgilerin mükellefler tarafından, bildirim verildiği tarihi takip eden takvim yılının başından itibaren 5 yıl süreyle muhafaza edilmesi gerekmektedir.

Tebliğle yapılan düzenlemeler kapsamında bildirilmesi gereken bilgileri bildirmeyen, eksik veya yanıltıcı bildirimde bulunan mükellefler hakkında Vergi Usul Kanunu'nun ilgili ceza hükümleri tatbik olunur. Bu durumda söz konusu bildirim verilmemesi yahut hatalı verilmesi durumunda özel usulsüzlük cezası kesilmesi gerekmektedir.

6) Tebliğ Düzenlemesinin Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmaları (ÇVÖA) Kapsamında Değerlendirilmesi

Bilindiği gibi Gerçek Lehdar/Faydalanıcı kavramı, aynı zamanda ÇVÖA'nda da yer almaktadır. Ancak, yukarıda bahsedilen Tebliğ düzenlemesinin ÇVÖA'ndaki gerçek lehdar tanımından farklı olarak, yukarıda açıklanan kapsamdaki verilerin Gelir İdaresi Başkanlığı'na bildirimine yöneliktir.

Zira Tebliğ'deki gerçek faydalanıcı tanımı ÇVÖA'ndaki tanımdan farklı olarak temelde şirket/kurumların nihai ana ortaklarını kapsamaktadır. Keza, Gelir İdaresi Başkanlığı'nın ÇVÖA kapsamındaki “gerçek lehdar” tanımına ilişkin bir belirleme yapması durumunda bu belirlemeyi OECD ÇVÖA yorum kitabına uygun şekilde yapması gerekir ve bu düzenlemeyi ÇVÖA Tebliği olarak yayınlaması beklenirdi.

Bu nedenlerle yukarıdaki düzenlemeler, ÇVÖA hükümleri kapsamındaki “gerçek lehdar” kavramına ilişkin bulunmamaktadır.

İlgili Tebliğ' ulaşmak için [tıklayınız](#).

Saygılarımızla